

Sygn. akt I C 814/25

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2025 roku

Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Radosław Grzęda

Protokolant: [REDACTED]

po rozpoznaniu w dniu 3 listopada 2025 roku w Ostrowie Wielkopolskim

na rozprawie

sprawy z powództwa [REDACTED]

przeciwko pozwanemu mBank S.A. w Warszawie

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego mBank S.A. w Warszawie na rzecz powoda [REDACTED]

[REDACTED] kwotę 8945,99 zł (osiem tysięcy dziewięćset czterdzieści pięć złotych 99/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 11.11.2023 r do dnia zapłaty

II. zasądza od pozwanego mBank S.A. w Warszawie na rzecz powoda [REDACTED]

[REDACTED] kwotę 2317 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

Sędzia Radosław Grzęda

Uzasadnienie

Pozwem z dnia 20 maja 2025 r. powód [REDAKTOWANE], reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o zasądzenie od pozwanego mBank S.A. z siedzibą w Warszawie kwoty 8945,99 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 11 listopada 2023 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa podała, iż nabyła na podstawie umowy cesji wierzytelność wobec pozwanego z tytułu zwrotu świadczenia z uwagi na złożenie oświadczenia w przedmiocie tzw. kredytu darmowego. Powód podkreślił, że Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z dnia 13 lutego 2025r w sprawie C-472/23 jednoznacznie uznał zapisy umowy kredytowej – tożsame do tych stosowanych przez pozwanego w niniejszym postępowaniu za wadliwe tj naruszające obowiązek informacyjny a właściwą reakcją w takich okolicznościach jest właśnie sankcja kredytu darmowego, która nie może być w tym konkretnym przypadku uznana za nieproporcjonalną.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew strona pozwana wskazała jak na kartach 47- 62

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 maja 2019 r. [REDAKTOWANE] zawarła z pozwanym, na okres 60 miesięcy, umowę kredytu, zgodnie z którą został udzielony kredytobiorcy kredyt w kwocie 23582,25zł.

Prowizja za udzielenie kredytu wynosiła 2827,51 zł.

Rzeczywistą roczną stopę oprocentowania (RRSO) określono na 14,89%

Całkowita kwota do zapłaty wynosiła, w dniu zawarcia umowy 33071,54 zł i obejmowała całkowitą kwotę pożyczki w kwocie 23582,25 zł i całkowity koszt pożyczki w kwocie 9489,29 zł.

Dowód: umowa kredytu k. 20-26, formularz informacyjny – k. 27-30, harmonogram – k. 31

Zgodnie z pkt 5 umowy Bank z ważnych przyczyn, w okresie obowiązywania umowy mógł zmieniać taryfę.

Jak wynika z zapisów umowy zmiana taryfy mogła być jednorazowa lub w etapach i może nastąpić w terminie do 12 miesięcy od wystąpienia choć jednej z niżej wymienionych ważnych przyczyn:

1) zmiany stopy referencyjnej, stopy depozytowej, zmiany stopy lombardowej, stopy rezerwy obowiązkowej, ustalanych lub ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski, w tym Radę Polityki Pieniężnej,

2) zmiany stopy WIBOR dla jednomiesięcznych lub trzymiesięcznych lokat na rynku międzybankowym,

3) zmiany któregokolwiek ze wskaźników wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, ogłaszanego przez Główny Urząd Statystyczny,

4) zmiany wysokości przeciętnego, miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłaszanego przez Główny Urząd Statystyczny,

5) gdy bank będzie zobowiązany do zmiany kapitałów banku, w tym kapitału zakładowego, zmiany lub utworzenia funduszy własnych, w tym funduszy rezerwowych, zmiany lub utworzenia rezerw lub odpisów, do zapłaty obowiązkowych opłat, podatków lub innych należności publicznoprawnych:

a) na mocy powszechnie obowiązujących przepisów prawa, decyzji, rekomendacji lub zaleceń organów nadzoru nad rynkiem kapitałowym, finansowym lub konsumenckim bądź

b) unormowań dotyczących standardów rachunkowości,

6) wprowadzenia nowych lub zmiany istniejących, powszechnie obowiązujących przepisów prawa,

7) zmiany lub pojawienia się nowych interpretacji powszechnie obowiązujących przepisów prawa na skutek orzeczeń sądów lub decyzji, rekomendacji, wytycznych lub zaleceń NBP, Komisji Nadzoru Finansowego, Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Związku Banków Polskich i organów władzy i administracji publicznej,

8) wprowadzenia do oferty banku lub wycofania z oferty banku usług i produktów, a także rozszerzenia lub zmianę funkcjonalności produktów i usług,

9) w przypadku konieczności sprostowania omyłek pisarskich, rachunkowych, konieczności wprowadzenia zmian porządkowych, nie wpływających na wysokość opłat i prowizji

10) w przypadku zmiany nazwy produktu lub usługi, w tym nazwy marketingowej

Opłata lub prowizja nie może wzrosnąć o więcej niż 200% w stosunku do jej dotychczasowej wysokości. Ograniczenia tego nie stosuje się do zmiany taryfy polegającej na:

1) wprowadzeniu nowej opłaty i prowizji,

2) podwyższeniu opłaty lub prowizji, której wartość wynosiła 0 zł lub 0%.

2. Zmiana taryfy w przypadku zmiany:

1) stopy referencyjnej, stopy depozytowej, stopy lombardowej, następuje w kierunku przeciwnym do zmiany stopy,

2) stopy rezerwy obowiązkowej, stopy WIBOR dla jednomiesięcznych lub trzymiesięcznych lokat na rynku międzybankowym, któregośkolwiek ze wskaźników wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, wysokości przeciętnego, miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku - następuje w kierunku zgodnym ze zmianą tych wskaźników.

Dowód: pkt 5 umowy k. 20v-21

W okresie od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia złożenia oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego kredytobiorca uiszczył na rzecz pozwanego tytułem kosztów kwotę 8945,99 zł tj 6536,58 zł (odsetki kapitałowe uiszczone przez kredytobiorcę) oraz 2409,41 zł (uiszczona przez kredytobiorcę i przeliczona proporcjonalnie część prowizji)

Dowód: zaświadczenie k. 32-33

Pismem z dnia 20 października 2023 r. kredytobiorca złożył oświadczenie o sankcji kredytu darmowego dotyczące powyższej umowy kredytu.

Dowód: oświadczenie z dnia 20 października 2023 r. k. 13-14-15

W dniu 3 listopada 2023 r. została zawarta umowa cesji pomiędzy kredytobiorcą a powodem przedmiotem której były m.in. wierzytelności wynikające z zastosowania art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim.

Dowód: umowa cesji wraz z pełnomocnictwami k. 16-18, zawiadomienie o cesji – k.19

Pismem z dnia 6 listopada 2023 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty, w terminie 3 dni od dnia doręczenia, kwoty 8945,99zł.

Dowód: wezwanie do zapłaty k. 35-36

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów załączonych do pozwu, który prawdziwość nie była kwestionowana

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości z dnia 13 lutego 2025 r. C-472/23:

1) Okoliczność, iż w umowie o kredyt wskazano rzeczywistą roczną stopę oprocentowania, która okazuje się zawyżona ze względu na to, że niektóre warunki tej umowy zostały następnie uznane za nieuczciwe w rozumieniu art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, a tym samym za niewiążące dla konsumenta, nie stanowi sama w sobie naruszenia obowiązku informacyjnego ustanowionego w art. 10 ust. 2 lit. g) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.Urz.UE L z 2008 r. Nr 133, str. 66).

2) Fakt, iż umowa o kredyt wymienia pewną liczbę okoliczności uzasadniających zwiększenie opłat związanych z wykonaniem umowy, przy czym właściwie poinformowany oraz dostatecznie uważny i rozsądny konsument nie jest w stanie zweryfikować ich wystąpienia ani ich wpływu na te opłaty, stanowi naruszenie obowiązku informacyjnego ustanowionego w art. 10 ust. 2 lit. k) dyrektywy 2008/48, o ile wskazanie to może podważyć możliwość dokonania przez tego konsumenta oceny zakresu jego zobowiązania.

3) Artykuł 23 dyrektywy 2008/48 w związku z jej motywem 47 należy interpretować w ten sposób, że: nie stoi on na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które przewiduje – w przypadku naruszenia obowiązku informacyjnego nałożonego na kredytodawcę zgodnie z art. 10 ust. 2 tej dyrektywy – jednolitą sankcję polegającą na pozbawieniu kredytodawcy prawa do odsetek i opłat, niezależnie od indywidualnego stopnia wagi takiego naruszenia, o ile naruszenie to może podważyć możliwość oceny przez konsumenta zakresu jego zobowiązania.

Zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2024 r. poz. 1497; dalej jako u.k.k.) w przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17, art. 31-33, art. 33a i art. 36a-36c konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie. Uprawnienie do złożenia tego oświadczenia wygasa po upływie roku od dnia wykonania umowy (art. 45 ust. 5 w/w ustawy).

Powyższy przepis wprowadza tzw. sankcję kredytu darmowego, którego istota sprowadza się do założenia, że w razie uchybienia przez kredytodawcę określonym obowiązkom informacyjnym na etapie przedkontraktowym, konsument będzie uprawniony do zwrotu kwoty kredytu w wysokości kapitału, bez konieczności zapłaty na rzecz przedsiębiorcy odsetek oraz pozostałych kosztów zastrzeżonych w umowie kredytu. Sankcja ta stanowi rozwiązanie referencyjne w dziedzinie konsumenckich stosunków kredytowych (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2019 r., I CSK 242/18, Legalis) i znajduje zastosowanie w przypadku podania konsumentowi nieprawdziwych lub niepełnych wiadomości albo zamieszczenie w dokumencie umowy informacji niejednoznacznych lub niezrozumiałych i nie ma znaczenia zakres lub istotność naruszenia ani jego wpływ na interesy konsumenta (por. T. Czech, Kredyt konsumencki. Komentarz. 2018 r. Komentarz do art. 45, Lex).

Możliwość skorzystania z sankcji tzw. kredytu darmowego została powiązana z pisemnym oświadczeniem konsumenta, w którym konsument zawiadamia przedsiębiorcę o zamiarze skorzystania z uprawnień, jakie daje mu kredyt darmowy z jednej strony, a z drugiej strony prawo do złożenia przedmiotowego oświadczenia została ograniczona rocznym terminem prekluzyjnym biegnącym od dnia wykonania umowy po upływie którego kształtujące uprawnienie konsumenta gaśnie. Art. 45 ust. 5 ustawy o kredycie konsumenckim wprowadza więc termin prekluzyjny w miejsce terminu przedawnienia na zasadach ogólnych (por. M. Grochowski [w:] K. Osajda red. Ustawa o kredycie konsumenckim. Komentarz. 2019 r. Komentarz do art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim. Legalis). Jak wynika z zgromadzonego materiału dowodowego oświadczenie zostało złożone 20.10.2023 r. i dotyczyło umowy z 20.05.2019 r. zawartej na okres 60 miesięcy. Mając zatem na uwadze ustalony stan faktyczny powyższy termin został zachowany.

Odnosząc się do kwestii cesji wierzytelności dokonanej przez kredytobiorcę na powoda podkreślić należy, iż dokonanie takiej cesji przez konsumenta na przedsiębiorcę nie niweczy statusu

umowy kredytu jako umowy konsumenckiej albowiem zakres stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę 87/102/EWG zależy nie od tożsamości stron sporu, lecz od statusu stron umowy kredytu (por. wyrok z dnia 11 września 2019 r. Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C – 383/18 Lexitor sp. z o.o. przeciwko Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo - Kredytowej im. Franciszka Stefczyka, Santander Consumer Bank S.A. oraz mBank S.A.).

Nadto nie jest warunkiem skutecznego zawarcia umowy przelewu wierzytelności zapłata ceny w wykonaniu tej umowy, a do wykonania bądź niewykonania zobowiązań z umów wzajemnych mają zastosowanie przepisy art. 487-497 k.c., a nie art. 89 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2005 r., II CK 343/04, LEX nr 146318). Umowa cesji może być bowiem zawarta pod tytułem darmym (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 września 2013 r., VI ACa 398/13, LEX nr 1544537).

Nadto w ocenie Sądu zawarta umowa cesji załączona do pozwu zawiera wszelkie podmiotowo oraz przedmiotowo istotne elementy, by uznać ją za skuteczną. Umowa cesji wierzytelności jednoznacznie określa strony umowy oraz jej przedmiot. W tym zakresie podzielić należy stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1999r. (III CKN 423/98, OSNC 2000 nr 5, poz. 92) zgodnie z którym, skuteczne jest zbycie wierzytelności, która w umowie przelewu wprawdzie nie została dokładnie oznaczona (zindywidualizowana), ale jest oznaczalna, gdyż można ją określić za pomocą analizy treści stosunku zobowiązaniowego, z którego wynika; przedmiotem przelewu wierzytelności mogą być bowiem zarówno wierzytelności istniejące, jak i przyszłe (por. również uzasadnienie wyroków Sądu Najwyższego z dnia z 16 kwietnia 2009 r., I CSK 487/08, MoP 2009 r. Nr 11, s. 579 i z dnia 24 maja 2012 r., V CSK 219/11, Legalis, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 grudnia 2020 r., I CSK 22/19, Lex nr 3104851). Wbrew twierdzeniu pozwanego wierzytelność wynikająca z sankcji tzw. kredytu darmowego powstaje w chwili naruszenia przez kredytodawcę obowiązków objętych tą sankcją, tj. w chwili zawarcia umowy (por. T. Czech. Kredyt konsumencki. Komentarz. 2018 r. Komentarz do art. 45 u.k.k. Lex). Tym samym okoliczność ceny za przeniesienie wierzytelności z punktu widzenia przedmiotu rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie była zupełnie nieistotna. Nie można zatem mówić o nieważności umowy cesji w przypadku gdy nabywca wierzytelności płaci za nią konsumentowi niewielki procent kwoty wierzytelności skoro ważna i skuteczna jest cesja dokonana pod tytułem darmym. Trzeba zauważyć, iż zgodnie z art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. W aktualnym porządku prawnym brak jest ustawy, która zabraniałaby dokonywania przelewu wierzytelności pieniężnej z tytułu zwrotu świadczenia z uwagi na złożenie oświadczenia w przedmiocie tzw. kredytu darmowego. Brak również zapisu umownego w zawartej umowie kredytu o braku prawa do dokonania cesji takiej wierzytelności. W przypadku zaś oceny, iż przelew wierzytelności sprzeciwia się właściwości zobowiązania, podzielić należy pogląd, że zakaz ten odnosi się do dwóch kategorii wierzytelności. Po pierwsze, dotyczy wierzytelności, w wypadku których dłużnikowi nie jest obojętne, komu świadczy. Będą to przede wszystkim wierzytelności mające charakter ściśle osobisty, np. wierzytelność o zapłatę świadczeń alimentacyjnych, zarówno niewymagalnych, jak i wymagalnych, roszczenie o prawo do renty; oraz wierzytelności ściśle związane z innym stosunkiem prawnym w takim stopniu, że nie są one samodzielne, np. uprawnienia z art. 59, 459, 460, 462, 527 k.c., czy też roszczenia służące ochronie własności, w tym prawa akcesoryjne, które mogą być przeniesione tylko łącznie z wierzytelnością główną, np. wierzytelność wynikająca z umowy poręczenia, zastawu rejestrowego. Po drugie, dotyczy wierzytelności, których cel powstania może być osiągnięty wyłącznie wtedy, gdy świadczenie zostanie spełnione osobiście wierzycielowi, np. niektóre wierzytelności przysługujące stronom umowy zlecenia, umowy o dzieło; prawo dzierżawy i prawo

najmu lokalu (por. G. Wolak [w:] M. Załucki red. Kodeks cywilny. Komentarz. 2020 r. Komentarz do art. 509 k.c., Legalis).

Świadczenie z tytułu zwrotu należności z uwagi na złożenie oświadczenia w przedmiocie tzw. kredytu darmowego nie mieści się w żadnej z w/w wierzytelności; nie ma żadnej z wskazanych wyżej cech wierzytelności niezbywalnej ze względu na właściwość zobowiązania. Z punktu widzenia interesów drugiej strony, czyli przedsiębiorcy będącego dłużnikiem konsumenta, jest bez znaczenia, czy zapłaci dłużną sumę do rąk konsumenta, czy do rąk osoby, na którą konsument przelał swoją wierzytelność. Cesja przez konsumenta takiej wierzytelności nie zagraża interesom dłużnika tak jak interesom wynajmującego zagrażałby przelew bez jego zgody prawa najmu lokalu przez najemcę, czy jak zagrażałby interesom wydierżawiającego przelew bez jego zgody prawa dzierżawy przez dzierżawcę, a interesom zobowiązanego z umowy przedwstępnej – przelew bez jego zgody wierzytelności o zawarcie z nim przyrzeczonej umowy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2018 r., III CZP 114/17, OSNC z 2019 r., nr 3 poz. 26).

Przechodząc do kwestii ekwiwalentności świadczeń wynikających z umowy cesji zawartej przez powoda z cedentem, który odpłatnie zbył swą wierzytelność, warto zauważyć, iż zarówno obiektywna ocena wartości świadczeń, jak i wyobrażenia stron co do ich wzajemnej relacji nie muszą być tu decydujące, ważne jest natomiast to, że oto same strony w drodze czynności prawnej wprowadzają ekwiwalentność pojmowaną jako funkcjonalne sprzężenie tych świadczeń, z których jedno ma nastąpić w zamian za otrzymanie drugiego; dokonywana więc przez obie strony ocena świadczeń, przez odniesienie wartości jednego do wartości świadczenia wzajemnego, stanowi przesłankę owego sprzężenia (por. K. Zagrobelny [w:] P. Machnikowski, E. Gniewek red. Kodeks cywilny. Komentarz. 2019 r. Komentarz do art. 487 k.c., Legalis). Jak wskazuje się w orzecznictwie z wyrażonej w art. 353¹ k.c. zasady swobody umów wynika przyzwolenie na faktyczną nierówność stron (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2008 r., IV CSK 478/07, Legalis).

Zasadniczo zatem możliwość zawarcia umowy wzajemnej, w której świadczenia wzajemne nie będą ekwiwalentne w ujęciu ekonomicznym będzie uzależniona od zgodnej woli stron wyrażonej w momencie zawierania umowy. Nie ma natomiast uzasadnionych podstaw do kwestionowania już zawartej umowy w przypadku kwestionowania zobowiązań z niej wynikających już po jej zawarciu (por. M. Gutowski [w:] M. Gutowski red. Kodeks cywilny. Tom II. Komentarz. 2019 r. Komentarz do art. 487 k.c., Legalis). Zarzuty strony pozwanej zawarte na stronie 5-10 odpowiedzi na pozew nie zasługują na uwzględnienie. Pozwany również nie udowodnił, iż kredytobiorca działa pod wpływem błędu lub podstępny. Należy podkreślić, że strona pozwana nie wykazała by cedent złożył oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu. Nadto trzeba mieć na uwadze, że podstępne wprowadzenie w błąd polega na działaniu świadomym i umyślnym, podejmowanym w celu skłonienia określonej osoby do złożenia oświadczenia woli (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2013 r., II CSK 497/12, LEX nr 1324270), czego również pozwany nie udowodnił. Warto zaznaczyć, iż nie występuje błąd, gdy ktoś świadomie składa oświadczenie woli, nie znając jego treści, np. składa podpis na dokumencie, z którego treścią się nie zapoznał, z natury błędu bowiem wynika przekonanie błędzącego, że postrzegany przez niego stan rzeczy odpowiada prawdzie. Innymi słowy, nieświadomość niezgodności między własnym obrazem sytuacji a rzeczywistością stanowi immanentną cechę błędu. Stąd postawa osoby składającej oświadczenie woli, świadomie wykluczająca możliwość poznania stanu faktycznego, wyłącza błąd. Osoba, która świadomie podpisuje dokument, nie znając jego treści, nie myli się, lecz świadomie akceptuje postanowienia zawarte w dokumencie, niezależnie od ich treści (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2009 r. IV CSK 358/08, Lex nr 603181).

Zgodnie z art. 30 ust 1 ustawy o kredycie konsumenckim umowa o kredyt konsumencki, z zastrzeżeniem art. 31-33, powinna określać:

1) imię, nazwisko i adres konsumenta oraz imię, nazwisko (nazwę) i adres (siedzibę) oraz adres do doręczeń elektronicznych wpisany do bazy adresów elektronicznych kredytodawcy i pośrednika kredytowego;

2) rodzaj kredytu;

3) czas obowiązywania umowy;

4) całkowitą kwotę kredytu;

5) terminy i sposób wypłaty kredytu;

6) stopę oprocentowania kredytu, warunki stosowania tej stopy, a także okresy, warunki i procedury zmiany stopy oprocentowania wraz z podaniem indeksu lub stopy referencyjnej, o ile ma zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania kredytu; jeżeli umowa o kredyt konsumencki przewiduje różne stopy oprocentowania, informacje te podaje się dla wszystkich stosowanych stóp procentowych w danym okresie obowiązywania umowy;

7) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta ustaloną w dniu zawarcia umowy o kredyt konsumencki wraz z podaniem wszystkich założeń przyjętych do jej obliczenia;

8) zasady i terminy spłaty kredytu, w szczególności kolejność zaliczania rat kredytu konsumenckiego na poczet należności kredytodawcy, w tym informację o prawie, o którym mowa w art. 37 ust. 1; jeżeli w ramach kredytu stosuje się różne stopy oprocentowania dla różnych należności kredytodawcy, należy także podać kolejność zaliczania rat kredytu konsumenckiego na poczet różnych należnych sald, dla których stosuje się różne stopy oprocentowania;

9) zestawienie zawierające terminy i zasady płatności odsetek oraz wszelkich innych kosztów kredytu, w przypadku gdy kredytodawca lub pośrednik kredytowy udziela karencji w spłacie kredytu;

10) informację o innych kosztach, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt konsumencki, w szczególności o opłatach, w tym opłatach za prowadzenie jednego lub kilku rachunków, na których są zapisywane zarówno transakcje płatności, jak i wypłaty, łącznie z opłatami za korzystanie ze środków płatniczych zarówno dla transakcji płatności, jak i dla wypłat, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń, jeżeli są znane kredytodawcy, oraz warunki, na jakich koszty te mogą ulec zmianie;

Strona powodowa opiera prawo do skorzystania z tzw. sankcji kredytu darmowego na naruszeniu przez stronę pozwaną art. 30 ust. 1 pkt 10 u.k.k.

Dokonując wykładni art. 30 u.k.k. należy uwzględnić zapisy art. 10 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę Rady 87/102/EWG oraz jego wykładnię dokonaną przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 23 dyrektywy 2008/48 państwa członkowskie ustanawiają system sankcji mających zastosowanie w wypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych zgodnie z tą dyrektywą i podejmują wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia stosowania tych sankcji, z tym, że wybór rzeczonych sankcji pozostaje w gestii państw członkowskich, o tyle sankcje te powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające (por. wyrok TSUE z dnia 27 marca 2014 r., C - 565/12, EU:C:2014:190).

W wyroku z dnia 13 lutego 2025 r. (C-472/23) Trybunał podkreślił, że warunki, na jakich opłaty związane z wykonaniem umowy o kredyt mogą ulec zmianie, powinny być wskazane w tej umowie w sposób jasny i zwięzły, tak aby w szczególności w związku z innymi informacjami warunki te były pozbawione wszelkiej obiektywnej nieścisłości mogącej wprowadzić w błąd przeciętnego konsumenta, właściwie poinformowanego oraz dostatecznie uważnego i rozsądnego co do istnienia zdarzeń mogących spowodować zmianę opłat oraz co do związku między zmianą opłat a tym zdarzeniem.

Nadto zauważono, że sankcja pozbawienia kredytodawcy prawa do odsetek i kosztów, mimo że wywołuje poważne konsekwencje wobec kredytodawcy, może zostać uznana za

nieproporcjonalną jedynie w przypadku braku wskazania lub błędnego wskazania elementów, które spośród wymienionych w art. 10 ust. 2 dyrektywy 2008/48 ze względu na swój charakter nie mogą wpłynąć na zdolność konsumenta do dokonania oceny zakresu jego zobowiązania (podobnie wyrok z dnia 9 listopada 2016 r., Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, pkt 72). Tymczasem spoczywający na kredytodawcy zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. k) dyrektywy 2008/48 obowiązek wskazania w umowie o kredyt warunków, na jakich może nastąpić zmiana opłat związanych z wykonaniem tej umowy, ma również dla konsumenta zasadnicze znaczenie, ponieważ dla dokonania oceny zakresu jego zobowiązania powinien on móc przewidzieć ewentualne zmiany tych opłat na podstawie jasnych i zrozumiałych kryteriów, a tym samym wynikające z tego dla niego konsekwencje ekonomiczne, nawet jeśli początkowa kwota tych opłat jest stosunkowo niska w stosunku do kwoty danego kredytu.

Powyższy wyrok stanowi potwierdzenie stanowiska zawartego w uzasadnieniu wyroku TSUE z dnia 9 lipca 2015 r. (C-348/14, EU:C:2015:447, pkt 60), zgodnie z którym warunki umowy o kredyt powinny, w szczególności w sposób przejrzysty, wskazywać powody i sposób zmiany opłat związanych ze świadczoną usługą, tak aby konsument mógł przewidzieć, w oparciu o jasne i zrozumiałe kryteria, ewentualne zmiany tych opłat oraz w wyroku TSUE z dnia 21 grudnia 2023 r. (BMW Bank i in., C-38/21, C-47/21 i C-232/21, EU:C:2023:1014, pkt 235).

Zgodnie z pkt 5 umowy kredytu z ważnych przyczyn, w trakcie obowiązywania umowy, Bank mógł zmieniać taryfę.

Zmiana taryfy mogła być jednorazowa lub w etapach i może nastąpić w terminie do 12 miesięcy od wystąpienia choć jednej z niżej wymienionych ważnych przyczyn:

1) zmiany stopy referencyjnej, stopy depozytowej, zmiany stopy lombardowej, stopy rezerwy obowiązkowej, ustalanych lub ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski, w tym Radę Polityki Pieniężnej,

2) zmiany stopy WIBOR dla jednomiesięcznych lub trzymiesięcznych lokat na rynku międzybankowym,

3) zmiany któregokolwiek ze wskaźników wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, ogłaszanego przez Główny Urząd Statystyczny,

4) zmiany wysokości przeciętnego, miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłaszanego przez Główny Urząd Statystyczny,

5) gdy bank będzie zobowiązany do zmiany kapitałów banku, w tym kapitału zakładowego, zmiany lub utworzenia funduszy własnych, w tym funduszy rezerwowych, zmiany lub utworzenia rezerw lub odpisów, do zapłaty obowiązkowych opłat, podatków lub innych należności publicznoprawnych:

a) na mocy powszechnie obowiązujących przepisów prawa, decyzji, rekomendacji lub zaleceń organów nadzoru nad rynkiem kapitałowym, finansowym lub konsumenckim bądź

b) unormowań dotyczących standardów rachunkowości,

6) wprowadzenia nowych lub zmiany istniejących, powszechnie obowiązujących przepisów prawa,

7) zmiany lub pojawienia się nowych interpretacji powszechnie obowiązujących przepisów prawa na skutek orzeczeń sądów lub decyzji, rekomendacji, wytycznych lub zaleceń NBP, Komisji Nadzoru Finansowego, Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Związku Banków Polskich i organów władzy i administracji publicznej,

8) wprowadzenia do oferty banku lub wycofania z oferty banku usług i produktów, a także rozszerzenie lub zmianę funkcjonalności produktów i usług,

9) w przypadku konieczności sprostowania omyłek pisarskich, rachunkowych, konieczności wprowadzenia zmian porządkowych, nie wpływających na wysokość opłat i prowizji

10) w przypadku zmiany nazwy produktu lub usługi, w tym nazwy marketingowej

Oplata lub prowizja nie może wzrosnąć o więcej niż 200% w stosunku do jej dotychczasowej wysokości. Ograniczenia tego nie stosuje się do zmiany taryfy polegającej na:

- 1) wprowadzeniu nowej opłaty i prowizji,
- 2) podwyższeniu opłaty lub prowizji, której wartość wynosiła 0 zł lub 0%.

2. Zmiana taryfy w przypadku zmiany:

1) stopy referencyjnej, stopy depozytowej, stopy lombardowej, następuje w kierunku przeciwnym do zmiany stopy,

2) stopy rezerwy obowiązkowej, stopy WIBOR dla jednomiesięcznych lub trzymiesięcznych lokat na rynku międzybankowym, któregośkolwiek ze wskaźników wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, wysokości przeciętnego, miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku - następuje w kierunku zgodnym ze zmianą tych wskaźników.

Pozwany Bank miał prawo nie tylko zmieniać ale również wprowadzać nowe pozycje w Taryfie w sytuacji m.in. zmiany stopy WIBOR dla jednomiesięcznych lub trzymiesięcznych lokat na rynku międzybankowym, gdy bank będzie zobowiązany do zmiany kapitałów banku, w tym kapitału zakładowego, zmiany lub utworzenia funduszy własnych, w tym funduszy rezerwowych, zmiany lub utworzenia rezerw lub odpisów, do zapłaty obowiązkowych opłat, podatków lub innych należności publicznoprawnych, wprowadzenia do oferty banku lub wycofania z oferty banku usług i produktów, a także rozszerzenie lub zmianę funkcjonalności produktów i usług, a nadto ograniczenie zmiany do 200 % w stosunku do dotychczasowej wysokości, nie dotyczy przypadków, gdy do Taryfy wprowadzane są nowe pozycje lub gdy dotychczasowa odpłatność wynosiła 0. Tym samym pozwany bank mógł ustalić daną opłatę w dowolnej wysokości wprowadzając nową pozycję w Taryfie prowizji i opłat bankowych.

Powyższe wskazuje, że okoliczności zmiany Taryfy są dla konsumenta trudne do zweryfikowania zarówno przed zawarciem umowy, jak i w trakcie jej wykonywania.

Reasumując, właściwie poinformowany oraz dostatecznie uważny i rozsądny przeciętny konsument nie był w stanie na podstawie brzmienia warunków umownych dotyczących Taryfy, w tym opłat związanych z wykonaniem umowy jasno określić ewolucję zakresu swojego zobowiązania w trakcie wykonywania tej umowy.

Powyższe skutkowało stwierdzeniem naruszenia przez pozwany Bank art. 30 ust. 1 pkt 10 u.k.k., a stronie powodowej pozwoliło domagać się zwrotu uiszczonych kosztów (odsetkowych i pozaodsetkowych) z tytułu świadczenia nienależnego (art. 410 § 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c.).

Spoczywający na kredytodawcy zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. k) dyrektywy 2008/48 obowiązek wskazania w umowie o kredyt warunków, na jakich może nastąpić zmiana opłat związanych z wykonaniem tej umowy, ma dla konsumenta zasadnicze znaczenie, ponieważ dla dokonania oceny zakresu jego zobowiązania powinien on móc przewidzieć, ewentualne zmiany tych opłat na podstawie jasnych i zrozumiałych kryteriów, a tym samym wynikające z tego dla niego konsekwencje ekonomiczne, nawet jeśli początkowa kwota tych opłat jest stosunkowo niska w stosunku do kwoty danego kredytu.

W okresie od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia złożenia oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego kredytobiorca uiszczył na rzecz pozwanego tytułem kosztów kwotę 8945,99 zł tj 6536,58 zł (odsetki kapitałowe uiszczone przez kredytobiorcę) oraz 2409,41 zł (uiszczona przez kredytobiorcę i przeliczona proporcjonalnie część prowizji)

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c. mając na uwadze treść wezwania do zapłaty z dnia 6.11.2023 r.

Dlatego, mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w pkt I sentencji wyroku.

O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1935).

Radosław Grzęda